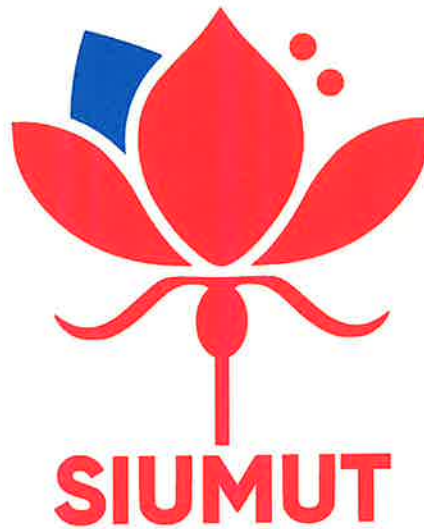

Koalitionsaftale mellem Demokraatit & Siumut

For valgperioden
2025 – 2029

KOMMUNE KUJALLEQ

Koalitionsaftale mellem Demokraatit og Siumut i Kommune Kujalleq

Indledning

Denne koalitionsaftale mellem Demokraatit og Siumut har til formål at sikre en stabil og handlekraftig ledelse af Kommune Kujalleq. Kommunen står over for store økonomiske og strukturelle udfordringer, som vi forpligter os til at løse gennem ansvarlig styring, effektivisering og samarbejde med erhvervslivet og borgerne.

1. Økonomisk genopretning, ledelse og offentlig sektor

Kommune Kujalleq befinder sig i en alvorlig økonomisk krise, og det kræver en ledelse, der sætter klare krav og mål. Vi vil:

- Sikre, at kommunens forvaltning overholder lovgivningen
- Sikre at der ved ansættelse af topposter i kommunen skal der ske en rekruteringsprocess i samarbejde med et professionelt rekruteringsbureau, som skal sikre at stillingerne bliver besat af personer, der har alle kompetencerne i orden. Der vil blive udarbejdet resultatkontrakter til hvert fagområde som fornyes hvert år, hvor ledesens mål og de politiske mål vil blive afvejet med hinanden.
- Styrke kommunens ledelse med kompetente personer, der kan skabe en ansvarlig og retvisende økonomisk styring.
- Eliminere revisionsbemærkninger gennem gennemsigtighed og professionel forvaltning.
- Skabe et solidt økonomisk grundlag, der gør det muligt at gennemføre de politiske projekter, vi går til valg på.
- Kigge på muligheder for at anvende kunstig intelligens i alle led i kommunens drift med henblik på at effektivisere administrationen.
- Arbejde i bund med at finde roden til problemet i den økonomiske situation i Kommunen. Regnskaber skal lukkes og der skal laves kvartalvise budgetopfølgninger, og interne kontroller hver måned i hver forvaltning.
- Analysere bloktilskudsforhandlingerne med Selvstyret, så den service og de ydelser kommunen pålægges at yde med baggrund i Selvstyrets lovgivning skal svare til det der koster at drive i kommunen.
- Udarbejde en realistisk plan for, hvilke besparelser, der skal laves i hele kommunen de næste 5 år, som ikke er på bekostning af den service borgerne har krav på. Der skal derfor i de kommende budgetforhandlinger kigges grundigt på normeringerne i hele organisationen.
- Arbejde fokuseret på at få finansieret projekter igennem kommunelån, så vi sikrer udvikling i anlægs- og byggeprojekter.
- Sætte fokus på offentlige private samarbejder (OPS) for at sikre den bedst mulige service i hele kommunen. Dette gælder blandt andet bybussen i Qaqortoq, som også skal kunne betjene lufthavnsvejen.
- Samarbejde med Naalakkersuisut om at skabe fælles opgaveløsninger for udbetaling af offentlige ydelser. Dette vil lette presset på vores administration og sikre, at alt bliver lavet efter loven og udbetalt på de rigtige tidspunkter.
- Udarbejde arbejdsmiljøpolitik og sættes fokus på trivsel i alle fagområder med henblik på, at kommunen skal være en attraktiv arbejdsplads.

- Skabe et tættere samarbejde med univervistetsstuderende, som kan komme og skrive speciale om kommunens udfordringer og komme med løsningsforslag i forbindelse med deres opgavearbejde.
- Genskabe samarbejde med gamle og nye venskabsbyer i Norden, som kan udveksle samarbejde indenfor sport, kultur og erhvervsudvikling.

2. Erhvervsudvikling og jobskabelse

For at sikre vækst og fremgang i kommunen vil vi bestræbe os på at have et tæt samarbejde med erhvervslivet om en genopretningsplan for kommunen. Vi vil:

- Understøtte virksomheder i stedet for at modarbejde dem, så de kan skabe arbejdspladser og skatteindtægter. Herunder sikre at tekniskforvaltning arbejder intensivt på at få ryddet op og opstramning på erhvervsarealer, herunder også arealtildelinger.
- Effektivisere kommunens administration, så besparelser omsættes til bedre service for borgerne.
- Sikre erhvervsarealer, byggemodning og en klar strategi for erhvervsudvikling i tilknytning til den nye lufthavn herunder at ligge press på evaluering af vandspærrezoneerne i Qaqortoq.
- Ansætte en erhvervskoordinator der skal sikre det tætte samarbejde med erhvervslivet. Vi skal kigge på alternative finansieringsmuligheder for en række projekter i hele kommunen, det er derfor nødvendig at ansætte en fundraiser, som skal arbejde for at afdække andre finansieringsmuligheder for projekter tilknyttet til kommunen.
- Koalitionens ønsker at der i valgperioden skal afholdes en Erhvervskonference, som skal danne rammerne for hvilke erhvervsfremmende tiltag der skal laves fra kommunens side.
- Genforhandle ISG servicekontrakten. Kerneværdierne skal være borgerinddragelse og synlighed. ISG til være upolitisk og skal komme med forslag til en samlet erhvervs- og turismeudviklingsplan i hele regionen som skal danne grundlag for en trepartsaftale mellem kommunen, erhvervslivet og ISG.
- Imødekomme den stigende efterspørgsel på arbejdskraft, bl.a. i forbindelse med åbningen af Tanbreez-minen ved at tiltrække flere kvalificerede arbejdere til kommunen.
- Prioritere fiskeriet. Kommunalbestyrelsen skal som noget af det første rette henvendelse til Naalakkersuisut om at stenbidderkvoten forhøjes, da den nuværende mængde er en konsekvens af den massive storsis der var her sidste år. Det skal fiskerne i år ikke straffes for. Der skal ligeledes sikres at de nuværende arbejdspladser i fabrikkerne ikke påvirkes negativt af den nye fiskerilov.
- Der skal indledes en dialog med fiskeriets aktører om mulighederne indenfor fiskeriet i samarbejde med de lokale fiskere.
- Sætte fokus på bæredygtig turisme, der tager hensyn til lokalsamfundet. Sydgrønland er Grønlands mest besøgte destination for krydstogsturister. Det skal vi udnytte bedst muligt, men vi skal ikke nå derhen hvor det ligger hele vores region ned i højsæsonen. Afgiften pr. passager skal sættes op til 100 kr. pr. passagerer.
- Arbejde for, at det skal blive muligt at få et realkompetencebevis som både kommer ansatte i daginstitutioner og døgntilbud til gavn såvel fagligt som økonomisk. Det er

ligeledes koalitionens mål at der skal rettes henvendelse til Naalakkersuisut om at genetablere muligheden for Den Decentrale Socialpædagoguddannelse, for at imødekomme den stigende mangel på faglært personale.

- Sikre at det altid er attraktivt at arbejde. Dette gælder også for de unge. Vi skal skabe plads til at virksomheder i bredere omfang kan tage flere unge i fritidsjobs. Det er ligeledes koalitionens mål, at alle unge under 30 år skal være i en form for beskæftigelse, og at de skal motiveres til at tage en uddannelse.

3. Børn, familier og social forebyggelse

Børn og familier skal have de bedste muligheder for at trives i Kommune Kujalleq. Derfor vil vi:

- Sikre tilstrækkelig kapacitet i vuggestuer og børnehaver samt en velfungerende folkeskole gennem samarbejde med forældre og erhvervsliv.
- Prioritere renovering af dagsinstitutioner for at forbedre de fysiske rammer for børnene. Vores børn skal have ordentlige rammer og der skal derfor laves en prioriteret plan for renovering og åbning af nye institutionspladser, så vi også kan tage imod langt flere børn af familier der vælger at flytte tilbage til kommunen. Vi skal ligeledes skabe rammerne for muligheden for at opstarte private pasningstilbud til børn.
- Skabe gode rammer for et tættere samarbejde med byernes institutionsledere og forældrebestyrelser, så vi hele tiden sikre at børnenes krav og ønsker til udvikling bliver mødt med åbne arme.
- Sikre at børn får ordentlig mad i institutionerne og at bleer igen bliver gratis. Det er vigtigt for koalitionen at børn bliver behandlet lige i kommunens daginstitutioner, børn skal ikke være dårligere stillet fordi forældrene har færre midler til køb af bleer og mad.
- Skabe en overordnet socialpolitik, der skal skabe rammerne for årlige mål for socialområdet.
- Reducere antallet af anbringelser uden for hjemmet gennem tidlig indsats og tværfagligt forebyggende arbejde. Koalitionen vil derfor også arbejde for at Familierådslagning bliver prioriteret og tilgængeligt for alle.
- Etablere et styrket samarbejde mellem politi, sundhedsvæsen, kommune og Allorfik om bekæmpelse af hashmisbrug og andre sociale udfordringer.
- Sætte fokus på aktiviteter og forebyggelse på børne- og ungeområdet i alle byer og bygder.
- Skabe et tæt samarbejde med lokale frivillige foreninger om at skabe aktiviteter i weekenderne, der danner rammer for et bedre familieliv uden alkohol.
- Tilrettelægge folkeskolen efter vores egen regionale kultur, hvor vi blandt andet vil kigge på hvornår ferierne afholdes, så børn og unge kan deltage aktivt i fåreholderens høst- og slagtesæsoner. Der skal fokus på mental sundhed og trivsel og erhvervslivet skal inddrages langt mere. Børn fra fåreholderstederne og bygderne skal have et skolehjem i trygge, sunde og rolige rammer, så de får den bedst mulige oplevelse af at tage hjemmefra deres bosted og gå i skole.
- Udarbejde en skolepolitik som tager udgangspunkt i IMAK's anbefalinger.

- Sikre at kommunens og sundhedsvæsenets samarbejde bliver styrket med fokus på tidlig indsats, så vi bliver i stand til at opspore børn i mistrivsel hurtigere og hjælpe familier i krise langt bedre end vi gør i dag.
- Komme med relevante input til den nye ældrelov, der skal gennemføres i den kommende valgperiode. Vi kan være med til at sikre langt bedre vilkår for de ældre end de har i dag. Vi skal lytte til og inddrage de ældre i denne proces. Koalitionen sætter de ældres forhold højt. Vi skal derfor have udarbejdet vores egen ældrepolitik. I samarbejde med de lokale ældreforeninger arbejde fokuseret på at forbedre deres forhold blandt andet via etablering af en ældrerådgiver. Vi skal ligeledes have specielt fokus på de lokale alderdomshjem, som kæmper med mangel på personale og et stigende antal af demente personer. Vi vil derfor arbejde på at få en demensrådgiver til familier med tilknytning til en pårørende med demens.
- Sikre bedre forhold for personer med handicap og deres pårørende. Qaqortoq er hjemsted for landets største handicapbosted Ivaaraq. Mange familier er påvirket af de betingelser personer med handicap lever under i dag. Vi vil arbejde for at imødekomme koalitionsens mål om at forældre skal kunne modtage lønkomensation, hvis de ønsker at støtte deres barn mere i hverdage uden at det skal gøre økonomisk ondt på dem.
- Sikre bedre idrætsfaciliteter for alle aldersgrupper i kommunen. Vi skal kigge på flere finansieringsmuligheder der kan løfte denne opgave i samarbejde med kommunen. Vi skal investere i idrætten så hele befolkningen så vidt muligt også får mulighed for at rejse til turneringer uden at blive forskelbehandlet pga. pris, vi skal derfor kigge på den kommunale tilskudsordning til sportsmidler.
- Vores kulturliv skal prioriteres i alle byer, det er derfor et mål for kommunalbestyrelsen at kulturområde for sin egen forvaltning, og at Kulturugen skal genindføres i løbet af valgperioden.
- Vi skal bestræbe os på at få sydgrønlændere fra kysten til at flytte hjem igen, og være med til at gøre en forskel, der skal derfor kigges på løsninger der kan fremme denne udvikling i samarbejde med erhvervslivet.

4. Infrastruktur og bosætning

For at gøre Kommune Kujalleq attraktiv for nye borgere og investeringer vil vi:

- Arbejde for bedre boligforhold, herunder renovering og nybyggeri, så der er boliger til nye tilflyttere og den nuværende befolkning.
- Skabe de nødvendige rammer for at erhvervslivet kan udvikle sig i takt med den nye lufthavn.
- Forhandle med det nye Naalakkersuisut om en forlængelse af landingsbanen i Qaqortoq til 1799 meter hurtigst muligt, så det kan implementeres, mens alt materiel allerede er her.
- Udarbejde en analyse af hvordan vi holder vores veje i hele kommunen bedre ved lige, herunder om muligheder som OPS (offentlig privat samarbejde) giver bedre mening.
- Opstarte en hurtig dialog med Naalakkersuisut om en revidering af de nuværende servicekontrakter således, at disse kommer til at fungere optimalt for befolkningen, når den nye lufthavn i Qaqortoq åbner. Det skal sikres, at de reviderede servicekontrakter bliver lavet ud fra befolkningens behov i tæt samarbejde med de

lokaleaktører som kender forholdene bedst og ønsker. Den nuværende løsning er ikke en mulighed.

- Sikre en sammenhængende infrastruktur i hele Sydgrønland ved at åbne kanalen ved Itilliarsuk i samarbejde med Naalakkersuisut og det private erhvervsliv. Det er en forudsætning for, at infrastrukturen bliver bedre og mere sikker i hele regionen.
- Sikre, at kommunen understøtter investeringer i bygge- og anlægsprojekter, der kan skabe vækst og beskæftigelse. Det er her væsentligt at der bliver lavet byggemodning mod lufthavnen i Qaqortoq i samarbejde med Naalakkersuisut.
- Realisere vejen til Nuupiluk og en dertilhørende forbindelseshavn til Tunulliarfik fjorden. Det vil skabe en bedre sammenhængskraft i infrastrukturen i den nordlige del af regionen, vejen og havnen vil skabe bedre indtægstmuligheder for turismen i hele Tunulliarfik og der kan skabes transportindægter fra krydstogsturister, der fremover skal den vej for at komme ind til byen.
- Sikre at taxadriften lever op til deres bevillingskontrakter. Hvis ikke de bliver overholdt, skal de trækkes tilbage.
- Igangsætte et arbejde med Naalakkersuisut om, at Qaqortoq skal være hjemsted for fremtidens ICAO (International Civil Aviation Organisation) som er FN's organ der overvåger luftrummet i Grønland.
- Tage den grønne omstilling alvorligt. Det skal derfor være et mål for kommunen, at udvidelsen af vores vandkraftværk i Sydgrønland bliver planlagt og der skal udarbejdes en tidsplan samt sættes et mål for, hvornår det skal ske i den kommende valgperiode.
- Sikre at det altid er attraktivt at boligforsyne sig selv. Kommunen kommer til at deltage aktivt i at lægge en struktureret plan for renovering af boliger, herunder at der hvert år skal laves screeninger for skimmelsvamp og at de lokale håndværkere i større omfang skal inddrages i bygge- og anlægsopgaver.
- Igangsætte planlægning af etablering af en mulig lufthavn og vejen dertil i Nanortalik, som skal afdække det stigende rekrutteringsbehov der kommer med åbning af miner i et større omfang. Der skal kigges på finansieringsmuligheder i samarbejde med minebranchen og andre aktører.
- Arbejde for, at der bliver etableret vente- og toiletfaciliteter ved havnene i alle byer.
- Evaluere samarbejdet med ESANI A/S og arbejde intensivt på at få affaldshåndteringen til at køre optimalt i hele regionen.

Mulig omlægning af kommunen

Borgerne på alle bosteder skal inddrages med henblik på at høre deres holdninger til en mulig omlægning af kommunen. Herudover skal der nedsættes en arbejdsgruppe med relevante interessenter, der skal have fokus på mulighederne og konsekvenserne i en mulig omlægning af kommunen. Arbejdsgruppen skal også kigge på den oprindelige plan der blev lagt for omlægningen af kommunen tilbage i 2008, og følge op på om de tiltag, der blev vedtaget dengang, er blevet overholdt.

Narsaq

Narsaq har potentiallet til at være Grønlands spisekammer. Vi skal derfor arbejde for, at der bliver lavet en sammenhængende udviklingsplan som afspejler dette. Inuili, Neqi A/S, ISG, forsøgsstationen, fåreholderskolen, erhvervslivet og folkeskolen skal inddrages i denne proces, så vi sikrer, at vi udvikler byen på samme spor.

Nanortalik

Nanortalik er gode til turister og servicering af krydstogspassagerer. Vi skal derfor i samarbejde med erhvervslivet sørge for, at udviklingen sker i samarbejde med dem, samt at den krydstogstafgift, der bliver betalt til kommunen bliver fordelt

Det er koalitionen mål, at Nanortalik i fremtiden skal være hjemsted til uddannelse og kvalificering af arbejdskraft, der skal servicere minebranchen i forbindelse med drift og åbning af nye miner i Sydgrønland.

Gode rammer er en forudsætning for god læring. Vi vil derfor prioritere at der bliver gjort noget ved folkeskolens rammer i Nanortalik.

Qaqortoq

Det sydgrønlandske bindeled til resten af regionen, resten af landet og udlandet.

Qaqortoq skal skabe synergieffekter for hele regionen. Værdien, der skabes her, skal danne grundlaget for vores fælles velfærd i hele regionen. Det kræver et særkt erhvervsliv, der bliver taget i mod med åbne arme, så vi kan få gang i hjulene som skal danne grundlag for at forbedre vilkårene for regionens børn, handicappede, ældre og folk med behov for hjælp. Et stærkt erhvervsliv er lig med et stærkere samfund. Kagen skal vokse og ikke blot fordeles i mindre bidder. Hvis vi skal trække vores region op af vores økonomiske krise, så kræver det intensivt arbejde fra hele befolkningen.

Narsarsuaq

I forbindelse med åbning af åbningen af lufthavnen i Qaqortoq, skal der tages stilling til hvordan Narsarsuaq udvikles fremover.

Der har været snak om, at bygden kan være hjemsted for affyring af raketmotorer mod satellitbanerne i lufrummet over Grønland. Vi skal have afdækket alle muligheder for det store potentiale, der stadig vil være i Narsarsuaq i tæt samarbejde med den eksisterende arbejdsgruppe, som planlægger Narsarsuaqs fremtid. En ting er sikkert, det er vigtigt at Narsarsuaq forbliver Sydgrønlands internationale port, så længe opførelsen af Qaqortoq lufthavn er i gang.

Bygder

Det er koalitionen ønske at sætte fokus på miljø og hygiejne i alle bygderne i Sydgrønland. Bygderne skal være lige så rene som byerne og det kan kun ske ved et offentlige privat samarbejde.

Kaj- og havneanlæg skal være nutidsvarende og være sikre for borgere og turister at færdes på. Der skal derfor laves en overordnet plan i samarbejde med Naalakkersuisut om renovering og vedligehold af alle havneanlæg i bygderne med inddragelse af befolkningen og bygdebestyrelserne. I bygder hvor der ikke er pasningstilbud for børn i førskolealderen, skal muligheden for dagplejetilbud undersøges. Alle 11 bygdebestyrelser skal sikres en bedre service og kontakt til en enkelt forvaltning i kommunen og deltage i budgetforhandlingerne. Den eksisterende strategi for bygderne i Sydgrønland skal evalueres i samarbejde med bygdebestyrelserne.

Fåreholdere

Fåreholdererhvervet er en væsentlig del af vores kultur og værdier i Sydgrønland. Den nye generation skal ved hjælp af innovationsgrupper lægge en individuel plan for udviklingsmuligheder for hver enkelt fåreholder i samarbejde med ISG, som hænger sammen med en øget selvforsyning i fødevareproduktionen i Sydgrønland. Kommunen skal afdække behovet for hvordan vi kan styrke infrastrukturen til og imellem fåreholderne.

Konklusion

Denne koalitionsaftale danner grundlaget for et forpligtende samarbejde mellem Demokraatit og Siumut i Kommune Kujalleq.

Vores fælles vision er en ansvarlig og handlekraftig kommune, hvor økonomisk genopretning, erhvervsudvikling, sociale forbedringer og en styrket infrastruktur gør det muligt at skabe en bedre fremtid for alle borgere.

Koalitionen ønsker at være resultatorienterede og opfølgende. Vores mål sætter en forpligtigelse overfor os som folkevalgte, vores forvaltninger, Naalakkersuisut, erhvervslivet og befolkningen. Skal vi se resultater skal der arbejdes hårdt og målrettet. Derfor vil I se en koalition, der giver sig 100 procent for at genoprette kommunen.

Sammen gør vi en forskel og skaber udvikling af Kommune Kujalleq til gavn for alle.

Demokraatit

Malene Vahl Rasmussen

Siumut

Anders Olsen